

- Vukić, M., Miškić, H., Durbešić, P., 1994. Fauna vretenaca jarunskog područja i Maksimirskog jezera. Dragonflies fauna of Jarun and Maksimir lakes area. U Zborniku sažetaka priopćenja - Proceedings of abstracts (Gomerčić, H., ur.): 271. Peti kongres biologa Hrvatske, Pula 3 - 7. 10. 1994. Hrvatsko biološko društvo Zagreb.
- Žanić, K., 1994. Korisna entomofauna podfamilije Chrysopinae u odabranim maslinicima Dalmacije. Beneficial insects (Green lacewings) from subfamily Chrysopinae (Neuroptera: Chrysopidae) in Dalmatian olive orchards. Sveučilište u Zagrebu, Agronomski fakultet. Magistarski rad [M. Sc. thesis].
- Žanić, K., Kačić, S., Katalinić, M., 1994. Korisna entomofauna podfamilije Chrysopidae (Planipennia: Chrysopidae). [Useful entomofauna of the Chrysopidae subfamily (Planipennia, Chrysopidae)]. Glas. zašt. bilja 17(4): 188-191.
- Žlof, V., Perović, F., Gjurašin, B., 1994. Istraživanje terestričke faune u usjevu kukuruza. Investigations of terrestrial fauna in maize. U knjizi: Referati i sažeci - Proceedings and abstracts (Milošević, B., ur.): 29. Simpozij Fauna tla. Symposium on Soil Fauna, Zagreb, 16.-17. 2. 1994. Hrvatsko entomološko društvo, Zagreb.

Zahvale

Zahvaljujem autorima koji su dostavili podatke i posebice zahvaljujem na pomoći knjižničarima u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, kao i knjižnici Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Hrvatskom prirodoslovnom muzeju, Centralnoj poljoprivrednoj knjižnici, Muzejskom dokumentacijskom centru i Gradskoj knjižnici u Zagrebu. Na prijevodima naslova bibl. jedinica koje nisu imale engleski prijevod zahvaljujem A. Chwalowsky. Također zahvaljujem kolegi B. Britvecu na pregledu rukopisa i korisnim primjedbama.

Popis korištenih časopisa - List of covered journals

Apidologie Paris	Podravski zbornik Koprivnica
Chromosome Research	Poljoprivredna znanstvena smotra Zagreb
Ekološki glasnik D. Lomnica	Poljoprivredne aktualnosti Zagreb
Fragmenta phytomedica herbologica Zagreb	Priroda Zagreb
Glasnik zaštite bilja Zagreb	Schwanfelder Coleopterologische Mitteilungen
Journal of Molecular Evolution New York	Schwanfeld
Molecular & General Genetics Berlin	Sjemenarstvo Zagreb
Natura Croatica Zagreb	Šumarski list Zagreb
Nota lepidopterologica Basel	Ziemniak - The Potato
Periodicum biologorum Zagreb	

DRUŠTVENE VIJESTI

NEWS AND REPORTS

IZ SJEĆANJA NA PROF. ZDRAVKA LORKOVIĆA

Imao sam čast surađivati s profesorom Lorkovićem u uređivanju obaju entomoloških časopisa, kojima je on bio glavni urednik, od samog početka i biti s njime u brojnim drugim zgodama. Iz obilja sjećanja izdvojit ću dva različita pristupa i načina kako je on napisao svoje novije osvrtne na druga djela i još jedan doživljaj.

*

Prvi se odnosi na pisanje osvrta na vebno djelo HESSELBARTH, G., H. van OORSCHOT und S. WAGENER: *Die Tagfalter der Türkei*, Bocholt, 1995, koje je profesor Lorković nabavio još u pretplati. Stoga mi se činilo logičnim da će on svakako o tome napisati meritorni prikaz. Međutim, on nije pokazivao takvu namjeru, nego je - dapače - to objasnio sa svoja dva sasvim različita razloga. Jedan nam je razlog već bio poznat, jer je znao govoriti da više ne voli čitati debele knjige, jer kad dođe negdje do polovine da zaboravi što je bilo na početku. U to vrijeme profesor više nije izlazio iz kuće. No, da to sa zaboravom ipak nije bilo uvijek baš tako, pokazat će malo kasniji prikaz o pisanju njegovog drugog osvrta. Kao drugi razlog naveo je glomaznost i težinu tih triju knjiga (9,33 kg) i poteškoće pri rukovanju s njima, što je i sam naveo na početku svog osvrta kojeg je kasnije ipak napisao. Budući da je profesor Lorković smatrao da bi naš časopis trebao upoznati svoje čitatelje s ovim i za nas značajnim djelom, a on to - eto - ne može, povjerio mi je knjige da napišem odgovarajući prikaz.

Kad sam počeo čitati knjige i pisati prikaz uvidio sam da bi prikazom na uobičajene 2 - 3 kartice napravio relativno slab, odnosno nepotpun prikaz tog grandioznog djela. Osim toga, pojedina su poglavlja bila toliko zanimljiva da sam ih bolje proučio i opširnije prikazao. Dapače, smatrao sam da pojedini dijelovi tog veldjela mogu poslužiti i kao školski udžbenik. A da je stvarno trebalo posvetiti više vremena i prostora proučavanju tog povijesno značajnog djela i da bi se, među ostalim, iz njemačko-nizozemskog djela o leptirima Turske spoznalo koliko je cijenjen naš znanstvenik u svijetu, vidjelo se i po čestom citiranju profesora Lorkovića kao autora u njemu. Tako sam pomnijim pregledom ustanovio da se Lorkovićevi brojevi kromosoma navode za preko 70 taksona leptira, što on sam, poznavajući njegovu skromnost, smatram da vjerojatno ne bi istaknuo. To je sasvim novi podatak za životopis profesora Lorkovića. Tako je moj rukopis ispao neuobičajeno velik (9 kartica).

Profesor je Lorković detaljno pročitao moj rukopis i nije imao nikakvih primjedbi, osim što je na odgovarajućem mjestu dodao da je po njemu 1932. god. uveden izraz latentna faza leptira dok još nije bio poznat izraz dijapauza. Prikaz je objavljen u *Entomol. Croat.*, 2. (1996) 1997, 1 - 2: 45 - 48.

Čitajući knjige o leptirima Turske naišao sam da je profesor Lorković na više mjesta na rubovima stranica olovkom zapisivao svoje primjedbe, opažanja ili dopune. Zato sam ga zamolio, budući da je moj napis - iako opsežan - ipak samo općenit, da on sam napiše i obrazloži svoje primjedbe, jer to jedino on može učiniti. Tada se opet pojavio spomenuti problem čisto tehničke naravi, kao knjige su za njega preteške, glomazne te da za njih nema mjesta na njegovom omanjem stoliću, na kojem je uglavnom bio stalni postav njegovog pribora, ali u stvari tu je bilo svega i svačega, djelomično i nepotrebno. Predložio sam da bi se na stoliću moglo napraviti više mjesta ako bi se neke stvari maknule.

- A što? pitao je sa znatiželjom, ali isto toliko i s nevjericom, što bi se to moglo maknuti sa stolića, a da njemu ne bi više trebalo.

- ... pa, npr. ovaj stari Telefonski imenik, rekao sam samouvjereno dodajući da u drugoj sobi postoji još jedan, noviji.

- Je, rekao je profesor i dvaput zamišljeno kimnuo glavom.

Očekivao sam da će se to i dogoditi, ali u njegovoj se kući razne stvari kroz mnoga desetljeća nisu ni premještavale, a kamoli bacale - i Imenik je ostao na istom mjestu na stoliću sve do profesorove smrti.

No, profesor je ipak pristao da će napisati obrazloženja svojih bilježaka s rubova stranica djela o leptirima Turske, nakon što sam mu umetanjem listića u knjige označio stranice i stavke gdje se nalaze primjedbe. U stvari to je počelo tako da sam prvo rukom zapisivao sve što bi profesor govorio o nekoj svojoj primjedbi. Nakon što sam to prepisao pisaćim strojem tek je onda profesor pristupio opširnijoj razradi svojih primjedaba. On je to po svojem običaju postepeno ispravljao i više puta dopunjavao. Tako je nastao vrijedan profesorov osvrt na djelo o leptirima Turske, a objavljen je u *Entomol. Croat.*, 2 (1996) 1997, 1 - 2: 49 - 52.

Mi smo mu za to posebno zahvalni.

*

Drugi je Lorkovićev osvrt nastao na posve drugačiji način tj. po njegovoj izričitoj želji. Radilo se o prikazu djela PILLER, M. et MITTERPACHER, L.: *Iter per Poseganam ...* etc. Budae 1783. i prijevodu tog djela od S. SRŠANA: *Putovanje po Požeškoj Županiji ...* itd, Osijek 1995. Prijevod knjige bio je u postavi izložbe „Znanost u Hrvata” u Zagrebu od lipnja do studenog 1996. god.

U svojem sam osvrtu istaknuo neospornu znanstvenu vrijednost tog jednog od najstarijih djela važnih za našu prirodoslovnu povijest, s brojnim primjerima kukaca. Neizbježno sam ukazao i na pogrešno navođenje nekih vrsta, kao i druge omaške, posebno na navođenje postojanja svetog skarabeja *Scarabaeus sacer* L., kao jedne od najčešćih vrsta u Slavoniji, što je uopće isključeno kao mogućnost. Napisao sam i da je prevođenjem znanstvenih naziva svih kukaca i biljaka na hrvatski umanjena vrijednost ovog inače hvalevrijednog pothvata, također s primjerima koji dovode do miješanja pojmova, djelomično i do potpune zbrke.

Rukopis osvrta predao sam, kao i uvijek, glavnom uredniku na čitanje i ocjenu. Nakon nekoliko dana telefonirao mi je profesor Lorković da ima više primjedaba na rukopis i „da ne bi on pisao svoj osvrt na moj osvrt” da će napisati dodatak. I, naravno, napisao ga je. O čemu se radilo? Najviše su ga smetale moje „preblage” primjedbe na prevođenje svih znanstvenih imena kukaca i biljaka na hrvatski, pa se u prvoj verziji pitao gdje je recenzija koju je on na zahtjev Akademije napravio prije nekoliko godina. No, nakon nekog vremena profesor je našao svoju kopiju cijelog latinskog teksta i prijevoda te knjige kao i recenziju koju je napisao, pa je taj dio u Dodatku kasnije izmijenjen. To je dokaz da profesor nije sve zaboravljao, pa ako i nije mogao odmah naći nešto ili sjetiti se nečega, učinio je to kasnije. Recenzija, koju je napisao prije 8 godina, bila je relativno kratka (jer se nadovezao na prethodnog recenzenta) i u svemu potpuno pozitivna, jer tadašnji prijevod nije sadržavao prijevode znanstvenih imena kukaca i biljaka na hrvatski jezik za razliku od prijevoda u knjizi objavljenoj 1995. godine, pa je i to tako napisao. No, prije tiskanja profesor je još dodao riječ „nepotrebnih” ispred riječi „prijevoda” - toliko su mu ti prijevodi smetali! U Do-datku je profesor iznio još i neke druge svoje primjedbe, kao npr. one o mjerama za veličinu kukaca itd. Iz toga, kao i iz cijeloga Dodatka mojem osvrtu vidi se koliko je profesor Lorković bio ne samo pedantan, nego i ustrajan u svojim stavovima, pa i strog kada je to smatrao potrebnim.

Osvrt je objavljen u *Entomol. Croat.*, 3 (1997) 1998, 1 - 2: 79 - 71. a profesorov Dodatak na str. 71.

*

Iz sjećanja na iznimnu osobu i posebno značajnu ličnost profesora Lorkovića mogu izdvojiti još jedan doživljaj s njime.

Kada sam ga 1994. god. posljednji put vozio u inozemstvo kao počasnog gosta IX. kongresa Europskog društva lepidopterologa (SEL) u Lednice na Moravě i Brno u Češkoj (BRITVEC, B., *Glasnik zaštite bilja*, XVIII. 1995, 4: 211 - 213), trebalo je vidjeti koliko je ljudi, ne samo starijih stručnjaka, njegovih suradnika i prijatelja, nego i mladih ljudi željelo razgovarati s njime, pitati ga za neki savjet ili ga samo pozdraviti i slikati se s njime i tako mu odati priznanje i poštovanje. Na žalost, tamo nije bilo nikoga iz Hrvatske, ali se i tada moglo vidjeti koliko je profesor Lorković cijenjen izvan svoje domovine.

A u domovini je smrt nestora hrvatskih bioloških znanosti našla tek skromno mjesto u sredstvima javnog obavještanja.

Zbog toga i pišem ovo.

Slava profesoru Zdravku Lorkoviću!

B. BRITVEC, Zagreb

HRVATSKO ENTOMOLOŠKO DRUŠTVO 1998. - 1999. GOD.

Nekih bi se starih dobrih običaja trebalo držati, pa stoga bilježim ovdje aktivnosti našega društva od prethodne XI. skupštine, održane u prosincu 1997. godine (*Entomol. Croat.* (1997) 198, 3 (1 - 2): 76 - 77., do pripreme ovog sveska.

U 1998. i 1999. godini hrvatski su entomolozi bili aktivni na domaćim i inozemnim skupovima. Na poznatom seminaru zaštite bilja u Opatiji (veljača 1998) održali su 6 referata, na skupu koji je organizirala HAZU o promjenama klime (svibanj 1998) dva referata, na Prvom kongresu hrvatskih genetičara (Hvar, lipanj 1998) dva referata, a na VI. europskom entomološkom kongresu (Česke Budějovice, 23. do 29. kolovoza 1998) 13 naših članova prikazalo je 7 postera. Na sjednici odbora SIEC u Mađarskoj F. Perović je podnio izvještaj o radu HED-a. U mjesecu veljači 1999. god. na 43. seminaru zaštite bilja održanom u Opatiji održano je čak 10 referata iz primijenjene entomologije. Brojni su stručni članci objavljeni u popularnim publikacijama. Ovdje treba dodati da su Državne nagrade za popularizaciju i promidžbu znanosti dobili akademik Milan Macelj (za 1998. god.) i prof. dr. Paula Durbešić, za 1999. god.

Bilježimo i tri događaja: u Zagrebu je 14. studenog 1998. otvoren Insektarij u Zoološkom vrtu; 4. prosinca 1998. god. u Varaždinu je otvoren novouređeni i prošireni postav Entomološkog odjela Gradskog muzeja; u mjestu Kurjavići (općina Višnjan) 25. srpnja 1998. otkrivena je spomen-ploča istaknutom hrvatskom prirodoslovcu i entomologu prof. dr. Antunu Korleviću uz prigodne riječi B. Britveca (v. *Glasnik zaštite bilja* 1998 6): 319 - 320).

Sedmi sastanak Upravnog odbora održan je 11. XI. 1998. god. u Zavodu za polj. zoologiju Agronomskog fakulteta u Zagrebu, (M. Macelj, J. Igrc Barčić, B. Milošević, B. Hrašovec, F. Perović, R. Dobrinčić) uz sudjelovanje članova Nadzornog odbora (M. Harapin, S. Keglević). Predsjednik M. Macelj izvjestio je o brojnim aktivnostima (preregistracija po novom Zakonu o udrugama, traženju potpore za izdavanje časopisa i dr.). B. Milošević je prikazao izvještaj odsutnog glavnog urednika Zdravka Lorkovića o radu na uređivanju časopisa *Entomologia Croatica*. Izvještaj u kojem je prikazana cjelokupna aktivnost 1990. - 1998. i analiza tri izašla volumena, nažalost je i zadnja aktivnost našeg glavnog urednika. Kada sam nakon sjednice išao posjetiti ga u bolnici, već je bilo prekasno da ga obavijestim o zaključcima i Zdravko Lorković je preminuo u 23.30.

Na sastanku je u članstvo primljena Biljana Janev-Hutinec i razmatrane su prijave nekoliko mladih entomologa iz Splita, te je zaključeno da podnesu i pismene prijave. Razmatrano je više pitanja i usvojeni su odgovarajući zaključci: sazivanje Uredničkog odbora, prihvaćen je pismeni izvještaj B. Britveca o otkrivanju spomen-ploče A. Korleviću; obilježavanje 90.-te obljetnice